

(/)

🏠 (/) > Lokalhistorie (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Brønderslev Købstad længe leve

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/borgmestergaarden>)

Brønderslev Købstad længe leve

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 1421

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/broenderslev-koebstad-laenge-)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/broenderslev-koebstad-laenge-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/broenderslev-koebstad-laenge-)

[leve](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/broenderslev-koebstad-laenge-)) **t** (<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [http://www.historie-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/broenderslev-koebstad-laenge-)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/broenderslev-koebstad-laenge-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/broenderslev-koebstad-laenge-)

[leve](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/broenderslev-koebstad-laenge-)) **in** ([http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/broenderslev-koebstad-laenge-)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/broenderslev-koebstad-laenge-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/broenderslev-koebstad-laenge-)

[leve&title=](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/broenderslev-koebstad-laenge-))

Anders Kilgast Jensen (red.)

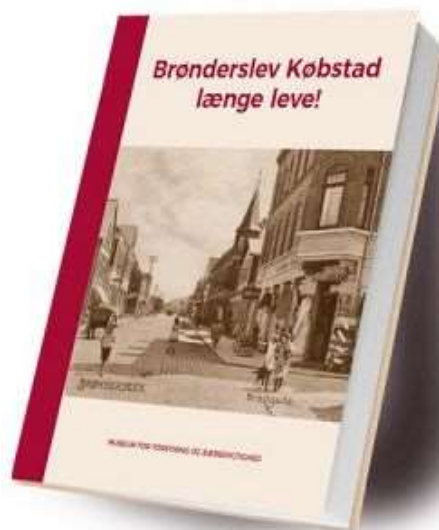
Brønderslev Købstad længe leve!

Museum for Forsyning og Bæredygtighed 2021. 203 sider. 395 kr.

Af Michael Riber Jørgensen, Museum Thy

Jubilæumsskrifter kan være en svær kunst, men er selvfølgelig noget, enhver købstad med respekt for sig selv bør kunne præstere. Nu er turen så kommet til Brønderslev, der fik denne eftertragtede status i 1921 som den næstsidste by i Danmark (Skjern var sidst i 1958) og dermed kan fejre sit første store jubilæum som sådan i år.

I den anledning har det lokale museum altså begået denne publikation, som primært er produceret af egne medarbejdere – dog med god hjælp udefra. Det er blevet til en flot indbundet (og indbydende udseende) antologi med ni artikler, der fortæller om byens og nærmeste omegns historie med hovedvægten på de sidste 150 år.

Museumsinspektør Anders Kilgast Jensen har redigeret bogen og står for en tredjedel af indholdet. I hans tre artikler præsenteres landsbyen Vester Brønderslev, som med jernbanens ankomst i 1871 bliver til en stationsby og 50 år senere til købstad (nu uden "Vester"). For læsere som denne anmelder uden det store forhåndskendskab til byen giver det et udmærket overblik over den unge bys relativt korte historie med voldsom vækst. Denne type jubilæumsartikler kan nemt forfalde til endeløs opremsning af årstal og navne på virksomheder og deres grundlæggere, og vi bliver da også introduceret til både mærkedage, befolkningsstatistik og en lang række af fremtrædende borgere. Forfatteren undgår dog fint at falde i monotoniens fælde ved at krydre med spøjse anekdoter om den lille by midt i Vendsyssel, dens indbyggere og den store verden udenom. Hvem vidste for eksempel, at både ordet "sløjde", en polarforsker, en skagensmaler og Mount Rushmore i USA alle – nogle mere langt ude end andre – har en forbindelse til Brønderslev?

Men hvorfor ville Brønderslev egentlig så gerne være købstad? Specielt så sent som i 1921, hvor de traditionelle købstadsprivilegier som handelsmonopol for længst var fortid, og hvor de formelle grænser mellem by og (op)land i hvert fald delvist var opløst? Mikkel Kirkedahl Nielsen beskriver den periode, hvor man først og fremmest var stationsby – ikke længere landsby, men endnu ikke købstad – og hvor det voldsomme vokseværk var med til at skabe idéen om Brønderslev som noget selvstændigt og ikke bare et stop på landevejen mellem Aalborg og Hjørring. Kristian Buhl Thomsen supplerer med et kort og præcist indblik i dansk kommunal forvaltningshistorie, hvor der nok ikke er så meget nyt under solen for faghistorikere, men måske for mange lægfolk.

De to mest interessante bidrag står museumsdirektør Anne Provst for. Med sin beskrivelse af gadeforløb og kvarterdannelse i byen med udgangspunkt i kortmateriale viser hun, at kort er en fantastisk kilde – både til at anskueliggøre, hvorfor en by ser ud lige præcis, som den gør i dag, og til at fortælle nogle af de spændende historier, der gemmer sig bag husfacaderne. Forhåbentlig vil mange brønderslevboer efter at have læst artiklen gå igennem deres egen by og se på den med helt andre øjne, om de så går en tur i gudekvarteret, Valby eller Chicago. Og i artiklen om "Brønderslev identitet" (sic!) forsøges den særlige selvforståelse blandt byens borgere – hvis en sådan ellers findes – gransket gennem tre punktnedslag over de seneste 100 år.

Museum for Forsyning og Bæredygtighed skiftede for et par år siden navn og fokus, hvilket afspejles i bogens to sidste artikler. De handler nemlig netop om forsyningshistorie – specifikt tørvegravning, som i sagens natur foregik uden for byen i Store Vildmose, men som selvfølgelig også havde stor indflydelse på byen i form af virksomheder og arbejdspladser. Katrine Sørensen giver os det lange perspektiv med fortællingen om menneskene i mosen fra jernalderen til i dag, mens Bue Juul Poulsgaard og Martin Richard B. Nielsen gennemgår tørvens historie og betydning for Brønderslev og for Danmark i dens "storhedstid" omkring de to verdenskrige.

Det fremhæves i forordet, at de fleste af artiklerne er fagfællebedømt. Det er givetvis sket primært af hensyn til forfatterne og museet, som jo også skal leve op til Slots- og Kulturstyrelsens krav om forskningsoutput. Det kan diskuteres, om det gør publikationen som helhed mere læseværdig for de lokale historisk interesserede borgere, som trods alt må være den primære målgruppe. Det hæmmer dog heller ikke læsningen. Noteapparat og litteratur er diskret gemt væk bag i bogen og kan altså ignoreres, uden at det mindsker udbyttet af de enkelte artikler.

I forlængelse heraf kunne denne læser – og, forestiller jeg mig, en del af de lokale læsere – måske godt have ønsket sig lidt færre tabeller og til gengæld lidt flere billeder for at leve helt op til det indbydende ydre. Gamle fotos med lokale motiver er altid en sikker vinder. Der er en del af dem; der kunne have været endnu flere. Det er dog kun en lille anke og måske også et spørgsmål om økonomi. Samlet set er der tale om en ganske fin udgivelse, som i hvert fald har gjort én anmelder meget klogere på Brønderslev, og som forhåbentlig også vil være til både glæde og oplysning for byens egne indbyggere.

[Historie-online.dk, den 19. maj 2021]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/borgmestergaarden>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

FOTO
PÅ VEJ

**ÅRBOG 2013 NORDJYLLANDS
HISTORISKE MUSEUM
HOLSTEBRO MUSEUMS
ÅRSSKRIFT 2014**

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/aarbog-2013-nordjyllands-historiske-museum-holstebro-museums-aarsskrift-2014>) (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/livets-spejl-vandringer-paa-asminderod-groenholt-og-humlebaek-kirkegaarde-det-sidste-hvilested-kirkegaarde-og-gravminder-i-thisted>)

**LIVETS SPEJL - VANDRINGER
PÅ ASMINDERØD,
GRØNHOLT OG HUMLEBÆK
KIRKEGÅRDE DET SIDSTE
HVILESTED - KIRKEGÅRDE OG
GRAVMINDER I THISTED**

**AMAGER – DEN LYSEGRØNNE
Ø**

(<http://www.historie-online.dk/boger/amager-den-lysegroenne-oe>)
